

Datum: 2026-01-08
Handläggare: Henrick Svensson
Diariernr: 2025.207 KS

Kommunstyrelsen

Svar på motion om stärkt arbetstagarperspektiv i underlag till politiska beslut - Marcus Wallin (V)

Ärendebeskrivning

Marcus Wallin (V) har till kommunfullmäktige den 26 mars 2025 lämnat en motion om stärkt arbetstagarperspektiv i underlag till politiska beslut.

Motionären föreslår följande:

- Att resultat och synpunkter från genomförd facklig samverkan eller förhandling enligt medbestämmandelagen (MBL) ska bifogas i sin helhet som en del av beslutsunderlaget inför politiska beslut som påverkar kommunanställdas arbetsmiljö eller anställningsvillkor.
- Att resultat från genomförda risk- och konsekvensanalyser alltid ska biläggas i sin helhet och redovisas som en del av underlaget inför sådana politiska beslut.

Kommunfullmäktige beslutade den 26 mars 2025, § 76 att lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Förvaltningens yttrande

Syftet med motionen är enligt motionären att säkerställa insyn i hur politiska beslut påverkar kommunens anställdas arbetsmiljö och anställningsvillkor samt att stärka det fackliga inflytandet och transparensen i beslutsprocessen.

Alingsås kommun har en väl etablerad och strukturerad samverkansmodell som regleras genom kollektivavtal. Genom samverkansavtalet hanteras informations- och förhandlingsskyldighet enligt lagen om medbestämmande i arbetslivet (MBL) samt samverkan enligt arbetsmiljölagen (AML). Samverkansprocessen säkerställer att fackliga företrädare, skyddsombud och medarbetare involveras i frågor som rör verksamhet, arbetsmiljö och anställningsvillkor i den omfattning och vid den tidpunkt då tillräckligt underlag finns.

Arbetsdomstolens praxis visar att samverkan och förhandling ska utgöra en naturlig del av ett ärendes beredning. De synpunkter och bedömningar som framkommer i samverkansprocessen beaktas och redovisas i beslutsunderlag när detta är möjligt och ändamålsenligt utifrån ärendets karaktär och mognadsgrad.

Det är viktigt att skilja mellan politiska beslut och arbetsgivarbeslut. Politiska beslut fattas ofta på en övergripande nivå och anger mål eller inriktning. De konkreta åtgärderna samt de detaljerade konsekvenserna för verksamhet, arbetsmiljö och anställningsvillkor blir i många fall först kända i samband med verkställigheten av besluten. Samverkan samt risk- och konsekvensanalyser genomförs därför i regel i ett senare skede, när faktiska förutsättningar är kända.

Risk- och konsekvensanalyser är centrala verktyg i det systematiska arbetsmiljöarbetet, men deras innehåll och omfattning varierar beroende på ärendets komplexitet och genomförandefas. Ett generellt krav på att alltid bilägga sådana analyser i sin helhet till

politiska beslutsunderlag leder till omfattande och i många fall ofullständiga underlag, särskilt när verkställigheten ännu inte är preciserad.

Respektive nämnd har det yttersta arbetsgivaransvaret, inklusive ansvaret enligt arbetsmiljölagen. Inom ramen för detta ansvar har huvuddelen av arbetsgivarrelaterade uppgifter och beslutsmandat delegerats till tjänstemannaorganisationen. I de fall en nämnd fattar beslut i egenskap av arbetsgivare, exempelvis vid antagande av personalpolicydokument, ingår samverkan och eventuella riskbedömningar som en del av tjänstemannaberedningen. Vid de politiska sammanträdena har förvaltningschefen en informationspunkt där dialog kan föras kring samverkansprocess och verkställighet. Vidare så har fackliga företrädare rätt att utse personalföreträdare enligt 7 kap 10 § kommunallagen, som har närvarorätt vid nämnders sammanträde vid de ärenden som rör relationen mellan arbetsgivare och arbetstagare, närvarorätt saknas dock vid revisionens sammanträden, valnämnd och överförmyndarnämnd och kommunstyrelsen.

Om en nämnd avser att fatta beslut i frågor som i realiteten rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare gäller fortsatt samverkansskyldighet enligt lag och praxis, oavsett om ärendet benämns som politiskt.

Mot bakgrund av gällande lagstiftning, etablerade samverkansformer och den praktiska gränsdragningen mellan politiska beslut och arbetsgivarbeslut bedömer kommunledningskontoret att motionens förslag vare sig är förenlig med gällande ordning eller ändamålsenlig. Kommunen arbetar redan strukturerat med samverkan och beaktar arbetsmiljö- och anställningsvillkorsaspekter i beslutsprocessen när detta är möjligt och relevant. Kommunledningskontoret föreslår därför att motionen avslås i sin helhet.

Ekonomisk bedömning

Förslaget att anse motionen besvarad/avslå motionen innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Förslaget att bifalla motionen innebär behov av att bygga upp administrativa processer och kontroller inom och mellan verksamheter. Detta skulle medföra kostnader i form av ökad administration.

Förslag till beslut

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Motionens första att-sats avslås.
2. Motionens andra att-sats avslås.

Beslutet ska skickas till

Kommunledningskontoret

Jerker Gustafsson
Biträdande kommundirektör

Henrick Svensson
Förhandlingsansvarig

ALINGSÅS

K O M M U N

Datum: 2026-01-08
Handläggare: Henrick Svensson
Diariernr: 2025.207 KS

Kommunstyrelsen

Jerker Gustafsson, Godkännare tjänsteskrivelse, 2026-01-08